

Daň z příjmů fyzických osob z.č. 586/1992 Sb., ve zn.p.př.

Poplatníci : fyzické osoby (dělíme je na **rezidenty a nerezidenty**)

Rezidenti: Poplatníci, kteří mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují, mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.

Poplatníky obvykle se zdržujícími na území České republiky jsou ti, kteří zde pobývají alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce, a to souvisle nebo v několika obdobích; do lhůty 183 dnů se započítává každý započatý den pobytu. Bydlištěm na území České republiky se pro účely tohoto zákona rozumí místo, kde má poplatník stálý byt za okolností, z nichž lze usuzovat na jeho úmysl trvale se v tomto bytě zdržovat.

Nerezidenti: Poplatníci neuvedení v prvním odstavci nebo ti, o nichž to stanoví mezinárodní smlouvy, mají daňovou povinnost, která se vztahuje jen na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky. Poplatníci, kteří se na území České republiky zdržují pouze za účelem studia nebo léčení, mají daňovou povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, i v případě, že se na území České republiky obvykle zdržují.

Předmět daně

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou:

- a) příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§ 6),
- b) příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7),
- c) příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
- d) příjmy z pronájmu (§ 9),
- e) ostatní příjmy (§ 10).

Příjmem ve smyslu odstavce 1 se rozumí příjem peněžní i nepeněžní dosažený i směnou. Nepeněžní příjem se oceňuje podle zvláštního právního předpisu, pokud tento zákon nestanoví jinak.

Předmětem daně nejsou

- příjmy získané nabytím akcií nebo podílových listů podle zvláštního právního předpisu, který upravuje podmínky převodu majetku státu na jiné osoby, zděděním, vydáním nebo darováním nemovitosti nebo movité věci anebo majetkového práva, s výjimkou příjmů z nich plynoucích a s výjimkou darů přijatých v souvislosti s výkonem činnosti podle § 6 nebo s podnikáním anebo s jinou samostatnou výdělečnou činností; předmětem daně u fyzických osob, provozujících školská a zdravotnická zařízení a

zařízení na ochranu opuštěných zvířat, nebo ohrožených druhů zvířat, není však příjem získaný nabytím daru v souvislosti s provozováním těchto činností,

- úvěry a půjčky s výjimkou příjmu, který věřitel nabyt z vrácené půjčky nebo úvěru úplatným postoupením pohledávky vzniklé na základě této půjčky nebo úvěru, a to ve výši rovnající se rozdílu mezi příjmem plynoucím z vrácení půjčky nebo úvěru a cenou, za kterou byla pohledávka postoupena,
- příjmy z rozšíření nebo zúžení společného jmění manželů,
- příjem plynoucí z titulu spravedlivého zadostiučinění přiznaného Evropským soudem pro lidská práva ve výši, kterou je Česká republika povinna uhradit, nebo z titulu smírného urovnání záležitosti před Evropským soudem pro lidská práva ve výši, kterou se Česká republika zavázala uhradit.

Osvobození od daně

Od daně jsou osvobozeny

- příjmy z prodeje rodinného domu, bytu, včetně podílu na společných částech domu nebo spoluvlastnického podílu, včetně souvisejícího pozemku, pokud v něm prodávající měl bydliště nejméně po dobu 2 let bezprostředně před prodejem. Pro osvobození příjmů plynoucích manželům z jejich společného jmění postačí, aby podmínky pro jeho osvobození splnil jen jeden z manželů, pokud majetek, kterého se osvobození týká, není nebo nebyl zařazen do obchodního majetku jednoho z manželů. Osvobození se

nevztahuje na příjmy z prodeje tohoto bytu nebo domu, pokud je nebo byl zahrnut do obchodního majetku pro výkon podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti, a to do 2 let od jeho vyřazení z obchodního majetku. Osvobození se dále nevztahuje na příjmy, které plynou poplatníkovi z budoucího prodeje rodinného domu, bytu, včetně podílu na společných částech domu nebo spoluvlastnického podílu na tomto majetku, včetně souvisejícího pozemku, uskutečněného v době do 2 let od nabytí, a z budoucího prodeje rodinného domu, bytu, včetně podílu na společných částech domu nebo spoluvlastnického podílu na tomto majetku, včetně souvisejících pozemků, uskutečněného v době do 2 let od jeho vyřazení z obchodního majetku, i když kupní smlouva bude uzavřena až po 2 letech od nabytí nebo po 2 letech od vyřazení z obchodního majetku,

- příjmy z prodeje nemovitostí, bytů nebo nebytových prostor, přesáhne-li doba mezi nabytím a prodejem dobu pěti let. V případě, že jde o prodej nemovitostí, bytů nebo nebytových prostor nabytých děděním od zůstavitele, který byl příbuzným v řadě přímé nebo manželem (manželkou), zkracuje se doba pěti let o dobu, po kterou byla nemovitost prokazatelně ve vlastnictví zůstavitele nebo zůstavitelů, pokud nemovitost byla nabývána postupným děděním v řadě přímé nebo manželem (manželkou). Osvobození se nevztahuje na příjmy z prodeje nemovitostí, bytů nebo nebytových prostor včetně nemovitostí, bytů nebo nebytových prostor, pokud jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku pro výkon podnikatelské nebo jiné samostatné

výdělečné činnosti, a to do pěti let od jejich vyřazení z obchodního majetku. Osvobození se dále nevztahuje na příjmy, které plynou poplatníkovi z budoucího prodeje nemovitosti, bytu nebo nebytového prostoru, uskutečněného v době do pěti let od nabytí, a z budoucího prodeje nemovitosti, bytu nebo nebytového prostoru, uskutečněného v době do pěti let od jejich vyřazení z obchodního majetku, i když kupní smlouva bude uzavřena až po pěti letech od nabytí nebo po pěti letech od vyřazení z obchodního majetku. V případě prodeje pozemku nabytého prodávajícím od pozemkového úřadu výměnou v rámci pozemkových úprav podle zvláštního právního předpisu, se doba 5 let zkracuje o dobu, po kterou prodávající vlastnil původní pozemek, který byl směněn, a tato doba se započítává i do doby, která běží od vyřazení směněného pozemku z obchodního majetku,

- příjmy z prodeje movitých věcí. Osvobození se nevztahuje na příjmy z prodeje motorových vozidel, letadel a lodí, nepřesahuje-li doba mezi nabytím a prodejem dobu jednoho roku. Osvobození se nevztahuje rovněž na příjmy z prodeje movitých věcí, včetně příjmů z prodeje movitých věcí, pokud jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku pro výkon podnikatelské a jiné samostatné výdělečné činnosti poplatníka, a to do pěti let od jejich vyřazení z obchodního majetku,
- přijatá náhrada škody, náhrada nemajetkové újmy, plnění z pojištění majetku a plnění z pojištění odpovědnosti za škody, kromě plateb přijatých náhradou za ztrátu příjmu a plateb přijatých jako náhrada za škody způsobené na majetku, který byl

zahrnut do obchodního majetku pro výkon podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti v době vzniku škody, nebo přijatých jako náhrada za škody způsobené na majetku sloužícím v době vzniku škody k pronájmu a kromě plnění z pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou v souvislosti s podnikatelskou nebo jinou samostatnou výdělečnou činností poplatníka a za škodu způsobenou poplatníkem v souvislosti s pronájmem,

- příjmy z provozu malých vodních elektráren do výkonu 1 MW, větrných elektráren, tepelných čerpadel, solárních zařízení, zařízení na výrobu a energetické využití bioplynu a dřevoplynu, zařízení na výrobu elektřiny nebo tepla z biomasy, zařízení na výrobu biologicky degradovatelných látek stanovených zvláštním předpisem, zařízení na využití geotermální energie, a to v kalendářním roce, v němž byly poprvé uvedeny do provozu, a v bezprostředně následujících pěti letech. Za první uvedení do provozu se považuje i uvedení zařízení do zkušebního provozu, na základě něhož plynuly nebo plynou poplatníkovi příjmy, a dále případy, kdy malá vodní elektrárna do výkonu 1 MW byla rekonstruována, pokud příjmy z této malé vodní elektrárny do výkonu 1 MW nebyly již osvobozeny. Doba osvobození se nepřerušuje ani v případě odstávky v důsledku technického zhodnocení (§ 33) nebo oprav a udržování,
- cena z veřejné soutěže, z reklamní soutěže nebo z reklamního slosování, pokud se nejedná o spotřebitelskou loterii podle zvláštního právního předpisu a cena ze sportovní soutěže v hodnotě nepřevyšující 10 000 Kč s výjimkou ceny ze sportovní soutěže u

poplatníků, u nichž je sportovní činnost podnikáním (§ 10 odst. 8). Cena z veřejné soutěže a obdobná cena plynoucí ze zahraničí je však od daně osvobozena zcela, pokud byla v plné výši darována příjemcem na účely uvedené v § 15 odst.8,

- náhrady přijaté v souvislosti s nápravou některých majetkových křivd podle zvláštních právních předpisů, příjmy z prodeje nemovitostí, movitých věcí nebo cenných papírů vydaných podle zvláštních právních předpisů a úroky ze státních dluhopisů vydaných v souvislosti s rehabilitačním řízením o nápravách křivd. Příjmy z prodeje nemovitostí vydaných v souvislosti s nápravou některých majetkových křivd podle zvláštních právních předpisů jsou osvobozeny i v případě, jestliže v době mezi nabytím a prodejem nemovitosti došlo k vypořádání mezi podílovými spoluvlastníky rozdělením nemovitosti podle velikosti jejích podílů nebo jestliže byly byty nebo nebytové prostory vymezeny jako jednotky podle zvláštního právního předpisu,
- příjem získaný ve formě dávek a služeb z nemocenského pojištění (nemocenské péče), důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění, státní sociální podpory, peněžní pomoci obětem trestné činnosti podle zvláštního zákona, sociálního zabezpečení, plnění z uplatnění nástrojů státní politiky zaměstnanosti a všeobecného zdravotního pojištění a plnění ze zahraničního povinného pojištění stejného druhu; jde-li však o příjmy ve formě pravidelně vyplácených důchodů (penzí), je od daně osvobozena z úhrnu těchto příjmů pouze částka ve výši 162 000 Kč ročně,

- příjem přijatý v rámci plnění vyživovací povinnosti nebo náhrada za tento příjem podle zákona o rodině nebo obdobná plnění poskytovaná ze zahraničí,
- dávky a služby sociální péče, dávky státní sociální podpory a státní dávky (příspěvky) upravené zvláštními předpisy nebo obdobná plnění poskytovaná ze zahraničí,
- odměny vyplácené zdravotní správou dárčům za odběr krve a jiných biologických materiálů z lidského organismu,
- stipendia ze státního rozpočtu, z rozpočtu kraje, z prostředků vysoké školy, stipendia z prostředků právnické osoby, která vykonává činnost střední školy nebo vyšší odborné školy, anebo obdobná plnění ze zahraničí, podpory a příspěvky z prostředků nadací, nadačních fondů a občanských sdružení včetně obdobných plnění poskytovaných ze zahraničí a nepeněžního plnění, sociální výpomoci poskytované zaměstnavatelem z fondu kulturních a sociálních potřeb nejbližším pozůstalým a sociální výpomoci nejbližším pozůstalým ze sociálního fondu (zisku po zdanění) za obdobných podmínek u zaměstnavatelů, na které se tento předpis nevztahuje, kromě plateb přijatých náhradou za ztrátu příjmu a plateb majících charakter příjmů podle § 6 až 9,
- plnění z pojištění osob s výjimkou plnění pro případ dožití z pojištění pro případ dožití, plnění pro případ dožití z pojištění pro případ smrti nebo dožití a plnění pro případ dožití z důchodového pojištění a s výjimkou jiného příjmu z pojištění osob, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy,

- příjmy z převodu členských práv družstva, z převodu majetkových podílů na transformovaném družstvu nebo z převodu účasti na obchodních společnostech, nejde-li o prodej cenných papírů, přesahuje-li doba mezi nabytím a převodem dobu pěti let.
- úroky z vkladů ze stavebního spoření, včetně úroků ze státní podpory podle zvláštního zákona,
- dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtu obcí, krajů, státních fondů, Národního fondu, z přidělených grantů nebo příspěvek ze státního rozpočtu poskytnutý podle zvláštního právního předpisu a nebo dotace, granty a příspěvky z prostředků Evropských společenství, na pořízení hmotného majetku, na jeho technické zhodnocení nebo na odstranění následků živelní pohromy (§ 24 odst. 10), s výjimkou dotací a příspěvků, které jsou účtovány do příjmů (výnosů) podle zvláštního právního předpisu,
- příjmy plynoucí z grantu Evropského společenství poskytnutého podle zvláštního právního předpisu,

Základ daně (daňová ztráta)

Za zdaňovací období pro účely daně z příjmů fyzických osob se považuje kalendářní rok.

Základem daně je částka, o kterou příjmy (výnosy), s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně a příjmů od daně osvobozených, plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období přesahují výdaje (náklady) prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení.

Do základu daně se též nezahrnují příjmy, pro které je stanoveno, že se z nich daň vybírá zvláštní sazbou daně podle § 36 ze samostatného základu daně. Srážku provede subjekt, který částku vyplácí.

U příjmů a výdajů musí být respektována jejich věcná a časová souvislost v daném zdaňovacím období.

Pro zjištění základu daně se vychází z účetnictví vedeného podle zákona o účetnictví, z daňové evidence nebo ze záznamů o příjmech a výdajích.

U poplatníků, kterým plynou ve zdaňovacím období souběžně dva nebo více druhů příjmů uvedených v §§ 6-10, je základem daně součet dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů.

Pokud přesáhnou výdaje příjmy (pouze v §7 a §9), vzniklý rozdíl se nazývá ztrátou. O tuto ztrátu lze snížit úhrn základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů uvedených v §§

7-10. Pokud poplatník dosáhne nízkého úhrnu dílčích základů daně, lze ztrátu či její část odečíst v 5 bezprostředně následujících zdaňovacích obdobích.

Daňová evidence: od 1.1.2004 bylo zrušeno jednoduché účetnictví a zákon o účetnictví definuje pouze „účetnictví“, kterým je myšleno účetnictví podvojně. Ty fyzické osoby, které nejsou účetní jednotkou, vedou místo původního jednoduchého účetnictví daňovou evidenci.

Minimální základ daně: od 1.1.2004 musí základ daně FO dosahovat alespoň minimálního základu daně

U poplatníka s příjmy podle § 7 odst. 1 písm. a), b) nebo c) musí základ daně podle § 5 a 23 činit alespoň 50 % částky, která se stanoví jako součin všeobecného vyměřovacího základu podle zákona o důchodovém pojištění za kalendářní rok, který o 2 roky předchází zdaňovacímu období, přepočítacího koeficientu podle zákona o důchodovém pojištění pro úpravu tohoto všeobecného základu a počtu kalendářních měsíců, v jejichž průběhu poplatník provozoval podnikatelskou činnost nebo jinou samostatnou výdělečnou činnost. Tato částka se zaokrouhluje na celé stokoruny dolů.

Minimální základ daně podle odstavce 1 se nesnižuje o položky odčitatelné od základu daně uvedené v § 34. Daňovou ztrátu zjištěnou podle § 5 a 23 dosaženou ve zdaňovacím období, ve kterém byl stanoven minimální základ daně, lze uplatnit v následujících zdaňovacích obdobích podle § 34.

Ustanovení o minimálním základu daně se nevztahuje na poplatníka ve zdaňovacím období

1. ve kterém zahájil nebo ukončil podnikatelskou činnost,
2. bezprostředně následujícím po zdaňovacím období, ve kterém zahájil podnikatelskou činnost,
3. kterému byla stanovena daň paušální částkou podle § 7a,
4. kterému náležel rodičovský příspěvek podle zvláštního právního předpisu, a to i po část zdaňovacího období,
5. kterému náležel příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu podle zvláštního právního předpisu, a to i po část zdaňovacího období,
6. který byl poživatelem starobního důchodu, plného invalidního důchodu nebo částečného invalidního důchodu, a to i po část zdaňovacího období
7. který na počátku zdaňovacího období nedovršil věk 26 let a který se v souladu se zvláštním předpisem soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem,
8. který ve zdaňovacím období podá daňové přiznání podle § 38gb a který do konce téhož zdaňovacího období neukončil podnikatelskou činnost,
9. který má ve zdaňovacím období nárok na slevu na dani podle § 35, § 35a. § 35b
10. který nemá příjmy podle § 7 odst. 1 písm.a),b),c) ve zdaňovacím období vyšší než 15 tis. Kč

Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti § 7

Příjmy z podnikání:

- a) příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- b) příjmy ze živnosti,
- c) příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů,
- d) podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.

Příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti, pokud nepatří do příjmů v §6:

- a) příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních děl vlastním nákladem,
- b) příjmy z výkonu nezávislého povolání, které není živností ani podnikáním,
- c) příjmy znalce, tlumočníka, zprostředkovatele kolektivních sporů a smluv podle autorského zákona, rozhodce a správce konkursní podstaty,
- d) příjmy z činností předběžného konkursního zvláštního zástupce a vyrovnávacího správce, které nejsou živností ani podnikáním.

Dílčím základem daně jsou příjmy snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pro zjištění ZD se použijí ust. §§ 23 - 33. Podíly společníků v.o.s a komplementářů k.s. se nesnižují o výdaje (lze je snížit pouze o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které zaplatil společník v.o.s. nebo komplementář k.s., pokud toto pojistné není hrazeno jako náklad společnostmi).

Samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně jsou příjmy autorů za příspěvky do novin, časopisů, rozhlasu nebo televize plynoucí ze zdrojů na území ČR, pokud úhrn těchto příjmů od téhož plátce nepřesáhne v kalendářním měsíci 3 000 Kč (u těchto příjmů nelze uplatnit výdaje ani v prokázané výši, ani paušálem) a dále příjmy uvedené v § 22 odst. 1 písm.c), f), g) bod 1 a 2 u daňových nerezidentů.

Výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů uplatní poplatník v prokázané výši, nebo paušálem (pak je povinen vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek):

- a) 50% z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- b) 30% z příjmů z užití či poskytnutí práv (pokud nejsou zdaněny v SZD),
- c) 25% z příjmů ze živnosti, z jiného podnikání a z příjmů z nezávislého povolání a příjmů znalce a tlumočníka,
- d) 25% z příjmů z činností předběžného a vyrovnacího správce.

Pokud využije poplatník možnosti uplatnění výdajů paušálem, má v tomto paušálu zahrnuty veškeré náklady. Navíc může uplatnit pouze v prokázané výši pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti nebo osoby, které nejsou nemocensky pojištěny, mohou uplatnit hrazené pojistné (jedná se pojištění u soukromé pojišťovny na denní dávku při pracovní neschopnosti).

Nelze v rámci jednoho dílčího základu daně použít kombinaci uplatnění výdajů paušálem a uplatnění skutečných výdajů v prokazatelné výši, musí se rozhodnout pouze pro jednu variantu. Pokud využije varianty s paušálem, pak není účetní jednotkou, nevede účetnictví, pouze evidenci příjmů a pohledávek.

Poplatník s příjmy podle § 7 odst. 1 písm. a) nebo b) může uplatnit jako účetní období hospodářský rok. Nesmí však jít o poplatníka, který uplatňuje výdaje paušálem, který má stanovenou daň paušální částkou, který je účastníkem sdružení, dosahuje příjmy za spolupráce druhého z manželů nebo dosáhl příjmy za více zdaňovacích období. Pak je dílčím základem rozdíl mezi příjmy a výdaji v tomto hospodářském roce.

Příjmy z kapitálového majetku

- a) podíly na zisku (dividendy) z majetkového podílu na a.s., s.r.o., k.s., družstvu a dále úroky a jiné výnosy z držby cenných papírů,
- b) podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání, pokud se nepoužijí k doplnění vkladu sníženého o podíly na ztrátách do původní výše,
- c) úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, úroky z peněžních prostředků na vkladovém účtu (s výjimkou úroků a jiných výnosů z vkladů přijímaných zaměstnavatelem od jeho zaměstnanců, není-li zaměstnavatel k přijímání vkladů od veřejnosti nebo zaměstnanců oprávněn podle zvláštního právního předpisu),
- d) výnosy z vkladních listů a z vkladů jim naroveň postavených,
- e) dávky penzijního připojištění se státním příspěvkem po snížení o zaplacené příspěvky a státní příspěvky,
- f) plnění ze soukromého životního pojištění po snížení o zaplacené pojistné
- g) úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a půjček, úroky z prodlení, poplatek z prodlení, úroky z práva na dorovnání, úroky z vkladů na běžných účtech a úroky z hodnoty splaceného vkladu ve smluvené výši společníků o.s. Úroky z vkladů na běžných účtech, které podle

podmínek banky nejsou určeny k podnikání (sporožirové účty, devizové účty se posuzují podle c),

h) úrokové a jiné výnosy z držby směnek (např. diskont z části směnky, úrok ze směnečné sumy),

i) rozdíl mezi vyplacenou jmenovitou (nominální) hodnotou dluhopisu včetně vkladního listu nebo vkladu jemu naroveň postaveného a emisním kursem při jejich vydání,

j) příjmy z prodeje předkupního práva na cenné papíry.

Příjmy podle a)-f), h) i) plynoucí ze zdrojů na území ČR jsou samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně § 36.

Závěr: převážná většina příjmů z kapitálového majetku ze zdrojů na území ČR se zdaňuje v samostatných základech daně prostřednictvím zvláštní sazby daně srážkou u zdroje. V dílčím základu daně se zdaňují příjmy ze zdrojů v zahraničí, úroky z vkladů určených k podnikání. Vždy se jedná o příjmy z držby, nikoliv z prodeje kapitálového majetku, bez ohledu na to, zda byl pořízen z obchodního jmění či nikoli. Příjmy v tomto dílčím daňovém základu nelze snížit o výdaje na jejich dosažení!!!

Příjmy z pronájmu § 9

- a) příjmy z pronájmu nemovitostí (jejich částí) nebo bytů (jejich částí),
- b) příjmy z pronájmu movitých věcí, kromě příležitostného pronájmu podle § 10 odst. 1 a).

Dílčím základem daně jsou příjmy snížené o výdaje, pro zjištění ZD se upravuje HV či rozdíl mezi příjmy a výdaji podle §§23-33.

Samostatným základem daně je příjem z pronájmu kromě příjmů z pronájmu nemovitostí nebo bytů plynoucích daňovým nerezidentům, zdaňuje se zvláštní sazbou daně podle § 36.

Výdaje lze uplatnit paušálem 20% z příjmů (pak jsou v něm zahrnuty veškeré výdaje), poplatník je povinen vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek vzniklých v souvislosti s pronájmem. Pokud uplatňuje skutečné výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů, je třeba vést záznamy o příjmech a výdajích vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů v časovém sledu, evidenci hmotného a nehmotného majetku, který lze odpisovat, evidenci o tvorbě a použití rezervy.

Ostatní příjmy § 10

-příjmy lze snížit pouze o prokázané přímé výdaje, a to pro každý jednotlivý druh příjmů jen do výše daného druhu příjmu

- příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného pronájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby, která není provozována podnikatelem (samostatně hospodařícím rolníkem),
- příjmy z převodu vlastní nemovitosti, bytu nebo nebytového prostoru nebo spoluvlastnického podílu na nich, movité věci a cenného papíru s výjimkou uvedenou § 4,
- příjmy z převodu účasti na společnosti s ručením omezeným, komanditisty na komanditní společnosti nebo z převodu členských práv a povinností k družstvu a majetkových podílů na transformovaném družstvu,
- příjmy ze zděděných práv z průmyslového a jiného duševního vlastnictví, včetně práv autorských a práv příbuzných právu autorskému,
- přijaté výživné, důchody a obdobné opakující se požitky
- podíl společníka obchodní společnosti s výjimkou společníka veřejné obchodní společnosti, komplementáře komanditní společnosti nebo podíl člena družstva na likvidačním zůstatku při likvidaci společnosti nebo družstva a nebo podíl majitele podílového listu z podílu připadajícího na podílový list při zrušení podílového fondu, s výjimkou splynutí nebo sloučení podílového fondu,
- vypořádací podíl při zániku účasti společníka obchodní společnosti, s výjimkou společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti, nebo při zániku členství v družstvu a další podíl na majetku družstva,

- výhry v loteriích, sázkách a jiných podobných hrách a výhry z reklamních soutěží a slosování
- ceny z veřejných soutěží, ze sportovních soutěží a ceny ze soutěží, v nichž je okruh soutěžících omezen podmínkami soutěže, anebo jde o soutěžící vybrané pořadatelem soutěže,

1. Schéma výpočtu daně z příjmů fyzických osob

příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti § 7

- výdaje na dosažení, udržení a zajištění příjmů

= dílčí daňový základ příjmů z pod. a jiné samostatné výdělečné činnosti (či ztráta)

příjmy z kapitálového majetku § 8

= dílčí daňový základ příjmů z kapitálového majetku

příjmy z pronájmu § 9

- výdaje na dosažení, udržení a zajištění příjmů

= dílčí daňový základ příjmů z pronájmu (či ztráta)

ostatní příjmy § 10

- výdaje na dosažení příjmu (podle druhu příjmu do výše daného druhu příjmu)

= dílčí daňový základ ostatní příjmy

= SOUHRN DÍLČÍCH ZÁKLADŮ DANĚ

kromě příjmů ze záv.činnosti a z funkl. požitků (nebo daňová ztráta vyměřená za toto období)

- daňová ztráta vyměřená nebo vykázaná v předešlých zdaň.obd.

příjmy ze závislé činnosti a fční požitky

- pojistné na sociál.zabezp. a příspěvek na st. pol. zaměstnanosti a poj. na veř. zdrav.o pojištění

= dílčí daňový základ příjmů ze závislé činnosti a fčních požitků

ZÁKLAD DANĚ z příjmů fyzických osob

2. Schéma úpravy základu daně a daně z příjmů fyzických osob

Základ daně z příjmů fyzických osob

-věcné odčitatelné položky

- reinvestiční odčitatelná položka (naposledy za rok 2004)
- 30% výdajů na výuku žáků středních odborných učilišť
- dary na veřejně prospěšné účely v limitované výši § 15/5
- úroky z úvěru ze staveb. spoření či hyp. úvěru do 300 000,-Kč
- placené příspěvky na penzijní připojištění placené FO snížené o 6 000,-Kč max. 12 000,-Kč
- zaplacené pojistné na soukromé život.poj., max. 12 000,-Kč
- zaplacené členské příspěvky člena odborové organizace do 1,5% zdanit. příjmů

-osobní nezdánitelné částky snižující ZD

⇒ na poplatníka

základní 38 040,-Kč

na invaliditu (7 140, 14 280, 50 040) ročně

pro studenta 11 400,-Kč

⇒ na vyživovanou osobu

na manžela (na manželku) 21 720,-Kč

Daň. zákl. snížený o nezd. částky a odčit. položky x sazba daně

=DAŇ

- **sleva na dani**

za zaměstnance se ZPS 18 000,-Kč

za zaměstnance se ZPS TP 60 000,-Kč

sleva § 35c-daňový bonus na děti

=Daň po slevách

=CELKOVÁ DAŇOVÁ POVINNOST

Nezd. částky a odčit. položky, s výjimkou daňové ztráty, se odečítají od zákl. daně, a to každá z nich nezávisle na sobě, aniž by zákon určoval jejich pořadí. Daňovou ztrátu lze u FO, i když je také odčitatelnou položkou, odečíst pouze od souhrnu dílčích daňových základů s výjimkou příjmů ze závislé činnosti a fčních požitků a proto je již zakomponována v základu daně.

Reinvestice § 34 odst. 3

U FO lze uplatnit u nového hmotného majetku používaného pro dosahování příjmů podle § 7 a 9.

Od ZD mohou poplatníci odečíst 10% (15%) vstupní ceny hmot. maj. či zařízení, jsou-li jejich prvními vlastníky. Ze vstupní ceny strojů pro zem. a les. lze uplatnit 20%. Odpočet lze uplatnit za to zdaň. období, ve kterém je hmot. maj. evidován v majetku poplatníka, či přenechán

ve stavu způsobilém obvyklému užívání nájemci dle smlouvy o fin.pronájmu (evidováním se rozumí uvedení majetku do užívání podle zákona o účetnictví: což znamená zabezpečení všech technických funkcí potřebných k užívání a splnění všech povinností stanovených práv.předpisy, staveb., ekologickými, požárními, bezpeč., hygien.).

Odečet nelze uplatnit u letadel, motocyklů či osobních aut (s výjimkami dopravy a autoškoly), z přístrojů pro domácnost a tel. a rozhl. přijímačů, z majetku umístěného v zahraničí, majetku získaného darováním, majetku využívaného k dosahování příjmů osvobozených či používaného pouze zčásti k podnikání. Nárok na odpočet zaniká, pokud dojde v průběhu 36 měsíců následujících po konci zdaň.období, za které byl odpočet uplatněn, k vyřazení (s výjimkou vyřazení v důsledku škody).

U společníka v.o.s. či komplementáře k.s. se odpočet rozdělí na jednotlivé FO ve stejném poměru, jako se dělí zisk či ztráta. Platí do 31.12.2004

30% výdajů vynaložených podle § 24 odst. 2 písm.j) bodu 3 na výuku žáků ve stud. a učeb. oborech středních odb. učilišť a učebních oborech učilišť.

Dary –odečet od ZD

Lze odečíst hodnotu darů poskytnutých FO 1) obcím či práv. osobám se sídlem na území ČR a polit. stranám a hnutím (financování vědy, vzdělání, výzk. a vývoj. účelů, kultury, školství, na policii, na požární ochranu, na podporu a ochranu mládeže, na ochranu zvířat, na účely sociální, zdravotnické a ekologické, humanitární, charitativní, náboženské, tělovýchovné a sportovní)

2)FO s bydlištěm na území ČR na financování provozu zařízení školských,zdravotnických, zařízení na ochranu ohrožených zvířat a druhů.

3)FO s bydlištěm na území ČR, kt. jsou poživateli částečného či plného invalidního důchodu na rehabilitační a protetické pomůcky nehrazené zdravotními pojišťovnamí a na majetek usnadňující těmto osobám vzdělání a zařazení do zaměstnání.

Podmínkou je, že úhrnná hodnota darů ve zdaňovacím období musí přesáhnout 2% ZD či činit alespoň 1000 Kč. V úhrnu lze odečíst nejvýše 10 % ZD.

Úroky z úvěru

Od ZD se odečte částka úroků zaplacených ve zdaňovacím období z úvěru ze stavebního spoření, z hypotečního úvěru poskytnutého bankou či stavení spořitelnou použitého na financování bytových potřeb (nesmí jít o byt. výstavbu v souvislosti s podnikáním). Úhrnná částka, o kterou se snižuje ZD ze všech úvěrů u poplatníků v téže domácnosti nesmí překročit za zdaň. obd. 300 000,-Kč.

Penzijní připojištění

Od ZD lze odečíst platbu příspěvků FO na penzijní připojištění. Lze odečíst částku, která se rovná úhrnu placených příspěvků ve zdaň.obd. sníženému o 6 000,-Kč, maximálně lze odečíst ročně 12 000,-Kč.

Životní pojištění

Lze odečíst zaplacené pojistné FO, max. 12 000,-Kč za zdaň. obd.

Slevy na dani § 35

Daň se snižuje:

- 1) o 18 000,-Kč za každého zaměstnance ZPS
- 2) o 60 000,-Kč za každého zaměstnance ZPS-TP.

Sleva se vypočítá jako podíl celkového počtu hodin odpracovaných těmito ZPS a celkového ročního fondu prac.doby připadajícího na jednoho zaměstnance pracujícího na plnou prac. dobu vynásobený částkou roční slevy.

Př. Na pracovišti týdenní prac.doba 42,5 hod. V průběhu r. 2000 roční fond prac. doby 2 133,5.

Zaměstnání 3 ZPS(A,B,C) a 2 ZPS-TP(D,E) s následujícím využitím prac.doby:

Zaměstnanec	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>
Odprac.hod.	1 150,5	1 586,5	1 893	995	1 67,5
Dovolená na zotavenou	105	136	212,5	72	50
Překážky v práci	12	7	28	31	43
Neodprac.hod. pro prac. neschop.	22,5	51	0	42	300
CELKEM	1 290	1 780,5	2 133,5	1 140	560,5

.....5 204.....1 700.....

Výpočet: $5\,204 : 2\,133,5 = 2,44$

$1\,700,5 : 2\,133,5 = 0,80$

ZPS : $2,44 \times 9\,000 = 21\,960,-\text{Kč}$ ZPS-TP: $0,80 \times 32\,000 = 25\,600,-\text{Kč}$

§ 35c Sleva na dani (děti), daňový bonus

- Poplatník uvedený v § 2 má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním v domácnosti, (dále jen "daňové zvýhodnění") ve výši 6 000 Kč ročně, pokud neuplatňuje slevu na dani podle § 35a nebo § 35b. Daňové zvýhodnění může poplatník uplatnit formou slevy na dani, daňového bonusu nebo slevy na dani a daňového bonusu.
- Slevu na dani může poplatník uplatnit až do výše daňové povinnosti vypočtené podle tohoto zákona za příslušné zdaňovací období.
- Je-li nárok poplatníka na daňové zvýhodnění vyšší než daňová povinnost vypočtená podle tohoto zákona za příslušné zdaňovací období, je vzniklý rozdíl daňovým bonusem. Poplatník může daňový bonus uplatnit, pokud jeho výše činí alespoň 100 Kč, maximálně však do výše 30 000 Kč ročně.
- Daňový bonus může uplatnit poplatník, který ve zdaňovacím období měl příjem podle § 6, 7, 8 nebo § 9 alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy; u poplatníka, který má příjmy pouze podle § 9 nesmí výdaje převýšit tyto příjmy. Do těchto příjmů se nezahrnují příjmy od daně osvobozené, příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně nebo příjmy, u nichž je uplatněná sazba daně podle § 16 odst. 2.

- Za vyživované dítě poplatníka se pro účely tohoto zákona považuje dítě vlastní, osvojené, dítě v péči, která nahrazuje péči rodičů, dítě druhého z manželů a vnuk (vnučka), pokud jeho (její) rodiče nemají příjmy, z nichž by mohli daňové zvýhodnění uplatnit, pokud je
- a) nezletilým dítětem,
 - b) zletilým dítětem až do dovršení věku 26 let, jestliže nepobírá plný invalidní důchod a
 1. soustavně se připravuje na budoucí povolání; příprava na budoucí povolání se posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře,
 2. nemůže se soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, nebo
 3. z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je neschopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost.
- dočasný pobyt dítěte mimo domácnost nemá vliv na uplatnění daňového zvýhodnění. Jedná-li se o dítě, které je držitelem průkazu ZTP/P, zvyšuje se na ně částka daňového zvýhodnění na dvojnásobek; maximální výše DB zůstává zachována.
- Poplatník, který je povinen podat daňové přiznání podle § 38g, nebo který se tak rozhodl učinit, uplatní daňový bonus v daňovém přiznání a požádá místně příslušného správce daně o jeho vyplacení. Při výplatě daňového bonusu postupuje správce daně obdobně jako při vrácení přeplatku podle zvláštního právního předpisu o správě daní.

Příklad:

Poplatník dosáhl v roce 2003 následujících příjmů:

1. Příjmy ze závislé činnosti od zaměstnavatele A, kde poplatník podepsal prohlášení, ve výši 200 tis. Kč, z toho SP a ZP činí 25 tis. Kč, zaplacené zálohy na daň 15 180 Kč
 2. Příjmy dle § 7 měl ze zemědělské výroby 180 tis. Kč, SP a ZP 10 tis. Kč, prokázané výdaje 30 tis. Kč, ze živnosti dle § 7 příjmy 500 tis. Kč, prokázané výdaje 480 tis. Kč
 3. Od banky obdržel úroky ze soukromého vkladového účtu ve výši 2,5 tis. Kč, srážková daň činila 375 Kč
 4. Za pronájem bytu přijal 150 tis. Kč, výdaje s tímto pronájmem související činily 0 Kč
- Vypočítat dílčí základy daně na daňovém přiznání a roční daňovou povinnost (co nejvýhodněji pro poplatníka). Poplatník vyživuje 3 děti, poskytl dar lékaři na provozování zdravotnického zařízení a platí si pojistné na životní pojištění 700 Kč měsíčně.

Řešení:

§6 dílčí základ daně 200 tis.-25 tis.= 175 tis. Kč

§7 dílčí základ daně P 180 + 500 = 680 tis. Kč

V 10+30+480 = 520 tis. Kč

160 tis. Kč

§9 dílčí základ daně P 150 tis. Kč

V paušál 20% = 30 tis. Kč

120 tis. Kč

ZD 175+160+120 = 455 000 Kč

- 38 040 Kč základní osobní odečet

- 70 560 Kč odečet za 3 děti

- 8 400 Kč životní pojištění

- 30 000 Kč dar lékaři

308 000 Kč

Daň 60 620 Kč

Záloha.....15 180 Kč

Doplatek při podání DP.....45 440 Kč